

Referat af møde i Arbejdsgruppen ved Sølsted Mose

Onsdag den 22. oktober 2020

Til stede: Peter K., Karen, Jens M.M., Jens L., Hans, Peter N., Niels Chr. og nyt medlem Marit (Beckmann) og så Søren (SR) og Emilie (ENS) fra sekretariatet. Afbud: Martin

Før mødet gik vi en god besigtigelsestur i mosen fra kl. 8.30. Derefter tog vi til Café Sko, Toosbuys Torv i Bredebro, og holdt mødet fra ca. kl. 10.15 med kaffe og kage.

Dagsorden:

1. Siden sidst - nyt fra sekretariatet
 - a. Skifte i reservatansvarlig naturforvalter for Sølsted Mose
2. Siden sidst – fra arbejdsgruppen og gennemførte arbejdsopgaver siden mødet i oktober 2019.
3. Fugleovervågning 2019 og 2020
4. Invasive arter
5. Græsningen i 2020 og fremadrettet
6. Hvordan går det med ATV'en og brugen af den.
7. Opsamling fra vores besigtigelse og samtaler i mosen om status. Vi kigger på kort og følger op på hvad der yderligere skal ske i mosen i år, og et fælles kig i plejeplanen
8. Kommende arbejdsopgaver
9. Datoer for næste arbejdsdage, ture i 2021 og næste planlægningsmøde
10. Tilføjede punkter fra Torben
 - a. Der spørges til overvejelser fra sekretariatet om helårsgræsning og konikheste i Sølsted Mose
 - b. Klokke-ensian, slåning hos naboen Peter og Robert Nielsen
 - c. Kan der komme plancher om sommerfugle og andre insekter op? + spørgsmål til insekthotellet
 - d. Bioblitz i 2021 – bliver det i Sølsted?
11. Eventuelt

Ad 1) Siden sidst - nyt fra sekretariatet

Søren og Emilie fortalte nyt fra sekretariatet bl.a. om COVID 19's påvirkning på fondens arbejde, at vi har fået en ny studentermedhjælp, Maja, om nyt tårn opført i Ravnstrup Sø, helt nyt naturrum og dele af gangbroer renoveret i Gundsømagle Sø og om andre større opgaver med tårnudskiftninger mv, som afventer at vi får nye penge ind.

Søren og Emilie bytter som reservatansvarlige her i efteråret 2 x 2 reservater med hinanden. Emilie får Sølsted Mose og Bremsbøl Sø og Søren får Gundsømagle Sø og Vaserne.

Ad 2) Siden sidst – fra arbejdsgruppen og gennemførte arbejdsopgaver siden mødet i oktober 2019

Gruppen har været i gang med rigtig mange ting, bl.a.:

- Gangbro og bænk er repareret.
- En gl. brønd der var til fare for bl.a. køer og padder, beliggende i NØ, er blevet lukket.

- Der er hamret ny hønsetråd på gangbro med kramper. Der er fortsat mere at lave her.
- Der er slået under hegn langs stierne.
- Det er afprøvet at slå såvel stierne som underhegn, hvor det kan lade sig gøre, med den relativt nye ATV og den nye brakpudser.
 - Det er et problem, at ATV'en ikke kan køre i lav nok hastighed. Søren tager det med hjem og taler med leverandør RødKilde ATV om det.
- Der er taget en del af ekstratrådene ned på den gamle gedefold 1 & 2. Tråden er taget med hjem til XX?
- Der er arbejdet videre med insekthotellet, bl.a. ud fra de anvisninger Søren tidligere har fremsendt. Men der er mere at lave endnu, før det fremstår færdigt.
- Der er bestilt et nyt borde bænke sæt hos Michael Callesen
- Der er rigtig meget skrald i spandene konstant. Folk kan ikke finde ud af sortere det. Der skal tyske tekster ovenpå. Gruppen blev enige om at sende tekster til skraldespandslåg forbi Marit Beckmann. Sekretariat kan ligeledes sende tyske tekster forbi Marit til gennemsyn. Hun er bl.a. korrespondent i tysk.
- Der er taget noget af den invasive glansbladede hæg af Hans og mere tages til næste arbejdsdag. Der er brug for motorsav, da de nu er op til 10-15 cm i diameter. Fukssvans er for lille et værktøj til dem.
- Der er også de få japanske pileurt i SØ enden af reservatet. De skal tilses og hives op ofte for at få bugt med dem. Den er iblandt de værste invasive arter i DK.
- Gruppen må fortsat gerne indkøbe de skovøkser de tidligere har fået bevilliget til diverse opgaver.
- Jens M.M. er stadig frisk på at fylde op med sand på stierne, hvor det er nødvendigt.

Ad 3) Fugleovervågningen 2019 og 2020

Søren lovede på mødet at gøre nogle nedslag i referatet om dette. Alternativt er der DOFbasen og bogværkerne DOF's Fugleåret, hvor Martin Iversens grundige fugleovervågning i Sølsted Mose fremgår. Indsat i bilag.

Ad 4) Invasive arter

Dækket under punkt 2. Og der henvises tillige til tidligere referat og mailtråde om emnet, især glansbladet hæg.

Ad 5) Græsningen i 2020 og fremadrettet

Græsningen ved Sølsted Mose fungerer ikke optimalt. Der ses en klar tilvækst i vedplanter, som er dyrt og dårligt at fjerne manuelt. De dele af sæsonen hvor kvæget spiser vedplanterne (tidlig forår og sen efterår), er de centrale dele af mosen meget våd og utilgængelig for kvæget.

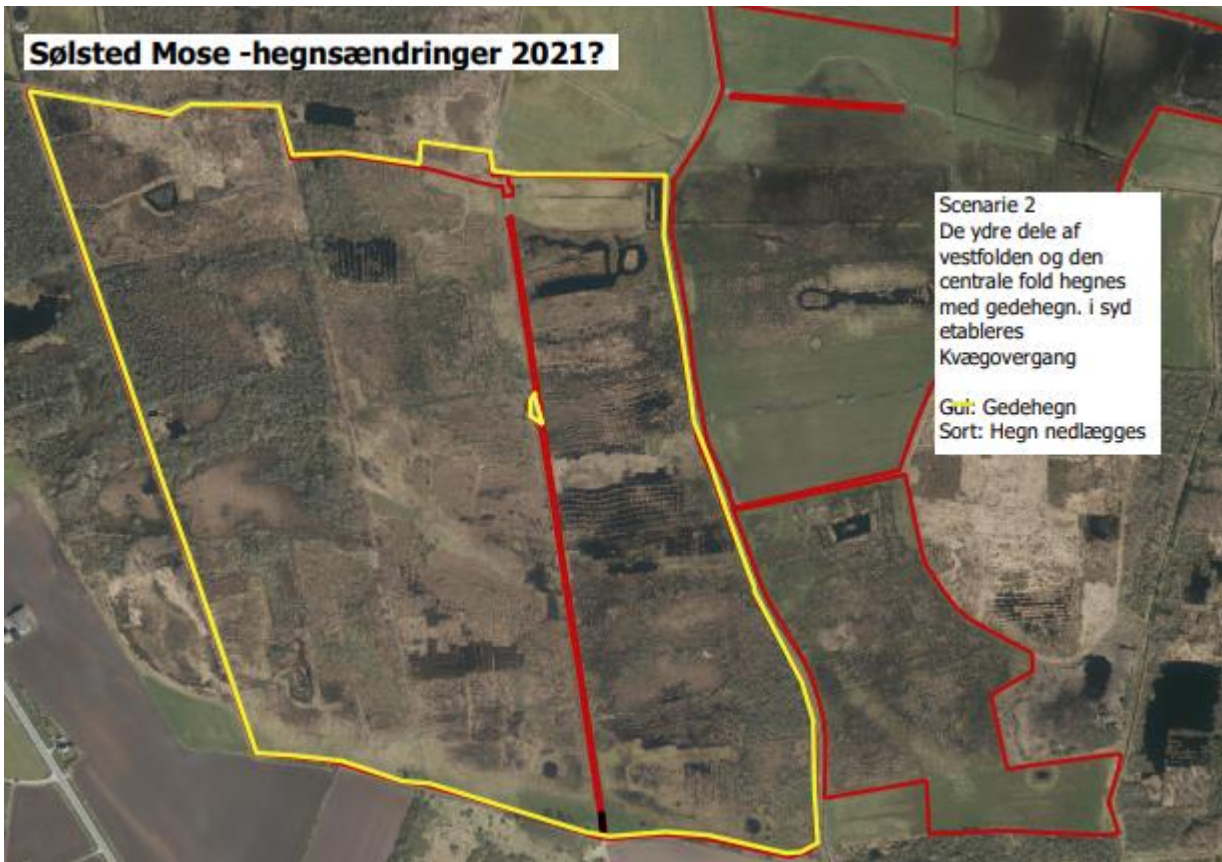
For at få en vellykket genetablering af højmosen bør afgræsningen derfor ændres.

Emilie præsenterer idéen om på ny at få afgræssende geder i Sølsted Mose, samt to scenarier for en mulig hegnssætning. Flere fra gruppen udtrykker en del bekymring ved at få geder i mosen igen -det var ikke godt sidst. Emilie understreger, at ansvaret for gederne bliver dyreholderens - ikke arbejdsgruppens! Dyrene er af mere hårdfør race og de færre indvendige hegn giver større bevægelighed for gederne. ENS vil i samråd med dyreholderen holde skarpt øje med, at de veterinære bestemmelser overholdes.

Gruppen foreslår skovfår og vandbøffel som alternative græssere. ENS undersøger dette nærmere.

Jens Møller M. foreslog at kommunens losseplads blev medhegnet i en evt. hegning. Det vil ENS gå videre med.

Der var en del snak om de to hegnsforslag. Gruppen endte med at hælde mest til hegnsforsalg to (se nedenfor). Gruppen pointerede, at god skiltning til hvordan man omgås kvæg er vigtig. SR og ENS er enige.

Ad 6) ATV'en: punktet er behandlet højere oppe under pkt. 2)

Ad 7 og 8) Opsamling og kommende opgaver: de to punkter blevet taget sammen.
De faste opgaver fremgår af skemaet sidst i referatet.

Andre opgaver er:

- Der er et hegn omkring en blind grøft ude i NØ som ligger helt ned.
- Der skal tjekkes op på alle klap- og kvæglåger hele vejen rundt, flere skal have lidt nødreparationer. Der skal fyldes stampet jord op omkring stolper. Lågerne skal kunne falde i af sig selv, hvis folk glemmer at lukke. Evt. have kraftige gummidutter på anslag fra lågen.
 - Lågen nord for lille fold med gedeskuret skal repareres.
- Der ligger en gl. olietønde ude i reservatet, som gerne må fjernes. Se kortet.
- Der er ønske om at få et "autocamper forbudt" skilt op på begge p-pladser. ENS kan bestille dem hos Allan og få dem med ud til reservatet. De skal opsættes på piktogramstolper med énvejs skruer.
- Der skal laves og opsættes skilte med "dyreholder og tlf. nr." på ham.

Ad 9) Se sidst i referatet

Ad 10 og eventuelt

Gruppen ønsker sig et "autocamper og camping forbudt" skilte på hver af begge p-pladser.

Der efterlyses dyreholderskilte med tlf. nr.

Niels Kristian ønsker at få oplyst både tællertal for tælleren, såvel som antal dyr i mosen, og han ønsker tillige oplysninger om antal kvæg i mosen. Tælleren har teknisk drillet SR ad flere omgange og virker ikke pt.

Gruppen spurgte til mere om god klokke-ensian pleje, evt. slåning omkring den. Gruppens Hans og Peter vil gerne se mere på dette.

Gruppen spurgte til om der kan laves og komme plancher op som sommerfugle og andre insekter. Søren og Emilie tager det med hjem til Allan og Jørn.

Gruppen spurgte til, hvor der vil blive Bioblitz i 2021? Er det mon snart Sølsted Moses tur igen? Vi ved det ikke på nuværende tidspunkt. Det er noget, som Allan arrangerer. Det bliver formentligt Vaserne og Hyllekrog den 25-27/6 og 20-22/8-2021. Men det kan ændre sig.

Adresselisten er kigget igennem af gruppens fremmødte og opdateret.

Søren takkede for årene og samarbejdet og for jeres indsats og giver faklen videre til Emilie.

Efter nogle afsluttende bemærkninger fra Niels Kristian (for egen regning) afsluttes mødet.

Med venlig hilsen

Søren & Emilie

Herunder følger skema over faste opgaver, kalenderoversigten for første halvår 2021 og et udvalg af fugledata fra 2019 og 2020.

Skema over faste arbejdsopgaver i 2020/2021:

Handling	Udføres	Kan udføres	Udført
Slåning under hegn efter det kort, som vi har aftalt. Dvs. alene langs stierne.	Alle X Ca. ultimo maj & ultimo juni		
Slåning på og langs stier	X		
Fjerne og beskære grene ind over stier og hegn, idet omfang gruppen magter det.		X	
Gruppen må fortsat gerne indkøbe 1-2 skovøkser som egner sig til at hakke genvækst på stød fra fældede træer. Barken og det yderste ved hakkes i stykker efter fældning. Bedst i maj og tidligt i juni. Gruppen er velkomne til at prøve det af fx i de gamle gedefolde mod vest eller i den store sydøstligste og meget våde fold (men pas på jer selv).		X	
Hugning af genvækst bl.a. øst og vest for stien, der går nordpå fra p-pladsen på Brændevej og også øst for den vestlige sti. Se også punkt 4-6. (Genvækst tages dog bedst, når saften går op i træerne i april-maj og frem, hvis kvæg eller geder ikke tager det)	Flere gange fra januar-juni	X	
Holde øje med og rapportere om overløb og evt. fejl på hegn. Send gerne til Emilie.	X		
Tage billeder af vandstandsmålere, og send gerne til Emilie.		X	
Eventuelt genbesøge den frilagte ø i nordøst-hjørnet af gedefold 1 for at fjerne opvækst igen. Fx med "færgefart" med minitømmerflåden.		X Efter 15. juli og inden 1. marts	
Opsætning af minihegn og tilslutning af jord-el-ledning ved den lille af de to bestande af orkideer (i fold øst for vejen/hovedsti nordpå fra p-plads). Der kan afslås omkring orkideerne.	Hans, Peter m.fl. X		
Overvågning af genvækst i rydningsområderne. De må meget gerne gås efter med økser på alt, hvad der skyder, men det er potentielt en meget stor opgave, hvis kvæget ikke klarer noget af opgaven. Kort og prioritetsområde aftales med Emilie		X	
ATV brakpudsning af fx lysesiv – kort følger fra Emilie når/hvis det bliver aktuelt i 2021		X	
Invasive arter: glansbladet hæg og japansk pileurt		X	
Folderkasser fyldes	Jens Lyhne	X	
Affaldsspande tømmes	Peter Kjer		
Renholdelse på p-pladser	Peter / alle?		
Opfyld på stierne (Jens M. Mathiesen)		X (efter aftale)	
Rydde træer og buske på balken på nordstien imellem gedeskuret og stien ved Bygrøften, så trampestien kan rykkes ind på lidt højere jord, fortsættes efter behov.		X	

OBS – en vigtig gentagelse! Det er af sikkerhedsgrunde stadig vigtigt, at man altid er mindst 2 personer sammen ude på mosearealerne - altid. Giv endelig en melding på mail eller telefon til de øvrige i arbejdsgruppen om, hvornår man agter sig ud i mosen for at arbejde. Så kan andre, i det omfang man har tid og lyst, være behjælpelige.

Oversigt over kommende arbejdsdage m.v.:

Fugleværnsfondens arbejdsgruppe i Sølsted Mose

Kalender forår og sommer 2021 - skriv datoerne i din kalender!

Peter må gerne give sekretariatet besked når der kommer nye datoer på, hvis noget ændrer sig, eller hvis vi har overset eller misforstået noget.

Dato:	Aktivitet:
Den 15. april 2021	Besigtigelsestur kl. 9.30 på Brændevej
Den 15. april 2021	Planlægningsmøde, kl. 11.30 hos Jens M.M.
Arbejdsdage	Peter arrangerer med gruppen og noterer datoer og det udførte lidt ned

Peter indkalder til alle arbejdsdage med mødested ved p-pladsen på enten Ribe Landevej eller den på Brændevej.

Bilag om ynglefuglene i Sølsted mose i 2019 og 2020. Se i øvrigt også Fugleåret 2019

Sølsted Mose	2017	2018	2019				
Ynglepar 2017-2019							
Bramgås			5	Sanglærke	12	8	9
Grågås	2	5		Skægmejse	1	2	
Gravand			1	Græshoppesanger	1	1	6
Atlingand	1		1	Gulbug	6	3	2
Gråand	4	8	6	Sivsanger	6	3	6
Krikand	1			Kærsanger	1	3	3
Fasan	2	2	3	Rørsanger	12	14	14
Agerhøne		1	1	Landsvale	4	6	6
Lille lappedykker	1	1		Løvsanger	3	25	25
Ringdue	5	4	3	Gransanger	25	15	16
Gøg	4	6	6	Halemejse	1		1
Vandrikse	1	12	12	Munk	12	10	10
Plettet rørvagtel	2	1	3	Havesanger	8	5	5
Grønbenet rørhøne	4	5	6	Gærdesanger	6	6	5
Blishøne	2	2	1	Tornsanger	15	16	25
Trane	3	3	3	Rødtoppet fuglekonge			1
Rørdrum	4	5	5	Gærdesmutte	6		6
Vibe	4	3	5	Stær	4		
Stor kobbersneppe			1	Grå fluesnapper		1	2
Skovsneppe	1			Broget fluesnapper		1	
Dobbeltbekkasin	8	10	12	Rødhals	8	3	3
Rødben	1			Nattergal	2	8	3
Hvepsevåge			1	Blåhals, sydlig	25	20	15
Rørhøg	2	4	3	Rødstjert	3	1	1
Hedehøg	1	1		Bynkefugl	5	3	3
Musvåge		1	1	Sortstrubet bynkefugl	3	4	2
Isfugl			1	Stenpikker	1		
Natugle			1	Misteldrossel	3	3	2
Lille flagspætte		1		Sangdrossel	15	8	9
Stor flagspætte	2	1	1	Solsort	15	12	12
Tårnfalk	1	1	1	Jernspurv	5	5	2
Lærkefalk		1	1	Skovpiber	1	12	14
Rødrygget tornskade	5	5	8	Engpiber	1	12	
Stor tornskade		1	1	Hvid vipstjert	5	3	3
Skovskade	2	1	1	Bogfinke	1	15	15
Ravn		1	1	Kernebider		2	
Sortkrage	2	2	3	Dompap	1	1	1
Gråkrage		3	3	Grønirisk	2	2	2
Sumpmejse	1	1	1	Tornirisk	7	5	5
Fyrremejse	4	3	3	Lille gråsisken	7	6	6
Blåmejse	5	8	1	Stillits	4	1	3
Musvit	6	6	6	Bomlærke	3	3	4
Pungmejse	1	2	1	Gulspurv	12	12	14
Hedelærke	1			Rørspurv	12	20	25
				Total YP 2019	347	391	399
				Antal arter	71	73	74

